

VINERI • 21 FEBRUARIE 2014 • ANUL LXIV NR. 8

FOAIA

FONDAT ÎN 1951 100 FOAIE

românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

Embargo pe informații la AȚRU

Dragobetele, ziua îndrăgostiților la români

La 90 de ani, nană Ana Otlăcan mai coace „scoardă”

CALENDAR ORTODOX

24 februarie, luni, †) Întâia și a doua aflare a Capului Sf. Ioan Înaintemergătorul și Botezătorul Domnului.
25 februarie, marți, Sf. Tarasie, patriarhul Constantinopolului; Sf. Mc. Alexandru și Ipatie.
26 februarie, miercuri, Sf. Porfirie, Arhiep. Gazei; Sf. Mc. Fotini.
27 februarie, joi, Sf. Cuv. Mărt. Procopie și Talaleu.
28 februarie, vineri, †) Sf. Cuv. Ioan Casian Romanul și Gherman din Dobrogea; Sf. Cuv. Vasile Mărturisitorul; Sf. Sfințit Mc. Nestor; Sf. Sfințit Mc. Proterie.
1 martie, sâmbătă, Sf. Cuv. Mc. Evdochia; Sf. Cuv. Domnina.
2 martie, duminică, Sf. Sfințit Mc. Teodot; Sf. Mc. Isihie și Nestor (Lăsatul secului pentru Postul Mare). Duminica Lăsăturii sec de brânză (a Izgonirii lui Adam din Rai)

Gândurile săptămânii

„Peste douăzeci de ani vei fi dezamăgit din cauza lucrurilor pe care nu le-ai făcut, nu din cauza celor pe care le-ai făcut.”

Mark Twain

„Să mergi din eșec în eșec, fără a-ți pierde entuziasmul, acesta este succesul.”

Winston Churchill

Ascultă, privește și taci!
Ascultă, să-nveți să vorbești,
Privește, să-nveți să clădești.
Și taci, să-nțelegi ce să faci...
Ascultă, privește și taci!

Ion Minulescu

„O singură rugăciune am: Doamne să nu mă lași niciodată să fiu mulțumit de mine însumi.”

Lucian Blaga

„Înțelepciunea înseamnă să știi unde să te oprești, să știi ce e permis și ce e interzis.”

Lev Tolstoi

„Înțelepciunea? Este o stare sau un demers, în speță unul de armonie, echilibru, măsură. Se poate vorbi de esență, firea ei, dar nu de adevărul ei.”

Constantin Noica

„Să nu legi niciodată prietenie cu omul pe care nu-l poți respecta.”

Charles Darwin

„Prietenii sunt ca umbra: nu apar decât atunci când este soare.”

William Shakespeare

„Nu judecați oamenii după cei cu care se adună. Și Iuda avea amici ireproșabili.”

Ernest Hemingway

ROMÂNIA
Ministerul Afacerilor Externe
Departamentul Politici pentru
Relația cu Românii de Pretutindeni

Această revistă a fost tipărită cu sprijinul parțial al Ministerului Afacerilor Externe – Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni / Conținutul acestei reviste nu reprezintă poziția oficială a DPRRP

București

Și românii din Ungaria vor putea obține cetățenia română

Comisia pentru comunitățile de români din afara granițelor țării din cadrul Parlamentului României a avizat săptămâna trecută pozitiv o modificare a Legii cetățeniei. Facilitarea vine de la faptul că se va accepta „etnia română” a solicitantului prin înregistrări de la școli, biserici sau asociații culturale din statul de reședință recunoscute de Ministerul Afacerilor Externe al României.”

Deputatul PSD Bogdan Diaconu a explicat în ziarul Adevărul că această propunere legislativă, aflată în dezbaterile Camerei Deputaților, are șansa de a îndrepta dificultatea pe care o au etnicii români din comunitățile istorice în dobândirea cetățeniei române, aceștia fiind tratați de actuala lege ca și cum statul român nu ar vrea să le recunoască apartenența la neamul românesc.

„Nicio altă țară europeană nu-și tratează conaționalii de pe teritoriul altor state, indiferent unde s-ar afla, cu atâta indiferență și nu le pune opreliști în dobândirea cetățeniei.”

„S-a ajuns în situația dramatică în care etnicii români din Serbia, de exemplu, solicită și dobândesc cetățenia bulgară, pentru că o primesc mai ușor decât pe cea românească, ceea ce este o rușine”, a comentat Diaconu pentru adevărul.ro.

Deputatul susține că modificarea Legii cetățeniei ar simplifica probarea apartenenței la neamul românesc și nu ar aduce niciun prejudiciu statului român. „Fraților noștri din preajma granițelor României, din Republica Moldova, Ucraina, Serbia, Unga-

ria și Bulgaria le-ar da șansa să nu își piardă identitatea românească, ci să dobândească dovada ei supremă, permanentizând astfel continuitatea românească pe acele meleaguri. Știm cu toții că etnicii români sunt supuși asimilării, că nu li se recunosc drepturile și uneori nici existența ca atare. Acordarea cetățeniei române le-ar acorda un statut recunoscut de aparținători la acest neam, iar identitatea lor nu ar mai putea fi măsluită de autoritățile din statele unde își au domiciliul”, mai spune Bogdan Diaconu.

Poza săptămânii

„Rândunelele”

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaiă românească aparține autorilor. Foaiă românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Dragobetele, ziua îndrăgostiților la români
(foto: internet)

A mai plecat un dansator...

Clopoțele bisericii din Chitighaz au plâns zilele trecute după un bun credincios, cel care a fost Gheorghe Buha, cunoscut și recunoscut și pentru păstrarea tradiției dansului popular românesc. Soția îndurerată, familia, prieteni și săteni l-au condus marți, 18 februarie, pe ultimul drum în cimitirul românesc din Chitighaz.

O problemă medicală gravă i-a pus capăt zilelor celui care până mai ieri era în mijlocul nostru, Gheorghe Buha dansatorul din Chitighaz. Până anul acesta a slujit biserica din satul său natal, a fost episcop mai mulți ani de zile și membru în Adunarea Eparhială de la Jula.

Născut pe 21 martie 1941, într-o familie de români din Chitighaz, Gheorghe Buha a ținut mult la neamul său, la limba română și a fost un mare iubitor al dansului și cântecului românesc. Împreună cu soția sa Ana, pun bazele primei grupe de dansatori în localitatea Chitighaz în anul 1956, urmând să fie prezent după 1960 la numeroase festivaluri folclorice atât în Ungaria, cât și în România, Iugoslavia și Portugalia. A

Gheorghe Buha (1941–2014)

promovat peste tot dansul popular specific zonei de unde provine și a învățat tinerii din sat să danseze la mai multe tabere de dansuri populare, organizate la Chitighaz. Pentru cultivarea artei populare, anume a dansurilor românești din Chitighaz, însuși și păstrate de generații întregi, de la moși-strămoși, a fost premiat im-

preună cu soția sa în anul 1996 cu distincția „Meșteri ai arte populare”, iar în anul 2005 le-a fost înmănat, la Budapesta, premiul pentru activitatea culturală în rândul românilor din Ungaria „Pro Cultura Minoritatum Hungariae”.

Bunul Dumnezeu să îl ierte și să îl odihnească în pace!

În premieră în Ungaria

ICR Budapesta prezintă filmul artistic „Sunt o babă comunistă”

În 1 martie 2014, de la ora 15.30, la Cinematograful Uránia (Budapesta, 1088, Bd. Rákóczi, nr. 21), ICR Budapesta prezintă în premieră în Ungaria filmul românesc „Sunt o babă comunistă”.

Evenimentul se înscrie în seria manifestărilor prin care Institutul Cultural Român Budapesta participă la cea de-a patra ediție a „Zilelor Filmului Francofon” (1–9 martie), alături de Ambasada Franței, Institutul Francez, alte ambasade și institute culturale francofone acreditate la Budapesta, în cadrul „Fes-

tivalului Francofoniei” din capitala ungară.

„Sunt o babă comunistă” este cel mai recent film al regizorului Stere Gulea, cu un scenariu semnat de regizor alături de scriitorul Lucian Dan Teodorovici, pe baza romanului omonim al lui Dan Lungu. Volumul a fost publicat în traducerea maghiară a Gabriellei Koszta, în 2008, la Editura Jelenkor, cu sprijinul financiar al ICR București, în cadrul programului TPS (Translation and Publication Support Programme). Stere Gulea spune despre filmul său: „Să se

aștepte la ceva ce e puțin mai rar în filmul românesc din ziua de azi: normalitate, haz, oameni care țin unul la altul, care au un simț al solidarității dezvoltat. «Sunt o babă comunistă» e un film cu oameni normali, simpli, care ne face să vedem că lumea nu e plină doar de neajunsuri.”

Din distribuție fac parte actorii Luminița Gheorghiu, Marian Râlea, Anca Sigartău și Ana Ularu.

Filmul va fi proiectat în limba română, cu subtitrare în limba franceză și traducere simultană la cască în limba maghiară.

EDITORIAL

Embargo pe informații la AȚRU

Nu țin minte ca la noi să se fi rezolvat vreodată o problemă a comunității într-o atmosferă deschisă, cinstită și sinceră. Corectitudinea la noi face parte din domeniul științifico-fantasticului. Orice problemă se ivește – soarta unei instituții (școală, ziar sau institut de cercetări), candidatura pentru reprezentant în parlament sau ridicarea unei statui – aceasta de fiecare dată se transformă în luptă de interes personal, jigniri și supărări, pizme și suspiciuni. Hai, poate cu interesul personal am cam exagerat, el fiind uneori și interesul unui mic grupuleț. Dar nu mai mult.

Am fost întrebată zilele trecute de o cunoștință interesată de viața publică românească din Ungaria: ce s-a întâmplat, totuși, la ultima ședință a Autogovernării pe Țară? A ascultat relatarea de la radio, unde s-au dat și secvențe sonore de la ședință, a citit vineri în Foaie și în Cronică, și deja nu mai înțelege nimic. Presa noastră „liberă” relatează după cum o rupe pe ea capul, cu jumătăți de informații și cu concluzii manipulate? Întrebări simple ale unui cetățean simplu. Blocarea și manipulara informațiilor este metoda unor vremuri întunecate, când în ziare se scria numai ce permitea Conducătorul și Partidul. De ce pot fi manipulate și azi informațiile de la ședințele AȚRU? Din lipsa transparenței! Din cauza embargoului unor informații publice.

Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria este singura(!) autogovernare pe țară din Ungaria, care nu are un site pe Internet. Este printre puținele autogovernări minoritare din toată țara ale cărei hotărâri nu sunt publicate nicăieri! Despre toate celelalte 12 naționalități, orice persoană interesată poate să citească pe Internet în două limbi, în limba maternă proprie și în limba maghiară. Despre AȚRU nicio iotă! Pentru că acel ceva, care nu se poate numi site, nu se pune. Dacă tastați adresa www.atruroman.hu, dați de o pagină în limba maghiară în care găsiți informații despre bugetul din 2011 și statutul de funcționare. În rest, nimic. Alo, suntem în 2014! AȚRU azi administrează o sumă de peste un miliard de forinți. Un buget de care s-ar bucura orice oraș mai mic.

Nu pot să nu-mi amintesc de luptele acerbe de acum un deceniu, duse de Uniunea Culturală și Autogovernarea pe Țară pentru presa scrisă. Argumentul AȚRU pentru un ziar propriu a fost atunci că Foaia nu ar scrie suficient despre șefii de la AȚRU. Suficient a scris, dar poate nu pe gustul lor. Și iată așa s-a născut Cronică, din dorința arzătoare de a se scrie mai mult despre Președinte și Autogovernare. Curat murdar, curat mișell, ar zice Caragiale. Cronică cu lunile nu scrie despre ce face președintele AȚRU, cu cine poartă tratative în interesul (sau uneori contra) românilor. Iar în ultimul număr ne trănțește o relatare de la ședința AȚRU, care nu are nicio legătură cu realitatea. Scrierea (bineînțeles, nesemnată) aburește mintea cititorului cu ce a făcut președintele în octombrie sau noiembrie (informații foarte actuale, ce să mai zicem!) și ne aruncă în față cele trei nume (în frunte cu președintele AȚRU) care vor figura pe lista românilor la alegerile parlamentare. Nicio vorbă de celelalte nume propuse pe listă, nicio vorbă că s-a hotărât preluarea grădiniței din Jula.

Și de parcă nu ar fi suficient că ascunde informații, Cronică mai și manipulează în Editorialul, bineînțeles, tot nesemnă. Editoristul anonim are o revelație: că a descoperit niște „jocuri murdare în culise” între „românii de bine” (se citește: deputații UCRU) și „echipa cea mai apreciată și mai susținută de conducerea AȚRU” (adică, deputații din Budapesta). Îl asigurăm că nu există niciun joc, niciun complot. Decât că, se pare, la tot mai mulți ne e rușine și greață de tot ce se întâmplă în numele nostru.

Eva Șimon

Seri de evanghelizare pline de har și binecuvântări la Micherechi

Cu voia Celui Preaînalt, Biserica creștină Baptistă din Micherechi a avut harul de a organiza în perioada 14-16 februarie a acestui an seri speciale de evanghelizare. Cu acest prilej, pastorul bisericii, *Petrică Crețu*, a salutat cu bucurie prezența consătenilor care s-au unit cu credincioșii bisericii baptiste în rugăciune, laudă și ascultarea Cuvântului Domnului.

În prima seară, partea de laudă și închinare a fost susținută de grupul tinerilor din Biserica Baptistă de la Ciumeghiu, pregătiți de către *David Olcean* și tinerii Bisericii din Micherechi. Prin aceste cântări adresate Mântuitorului s-a creat o atmosferă de adorare, prin care ascultătorii și-au pregătit inimile și sufletele pentru primirea cuvântului. Evanghelia a fost vestită de pastorul *Gheorghe Pădure*, de la biserica baptistă din Alparia (jud. Bihor). Mesajul biblic s-a concentrat asupra nevoii de schimbare în armonie cu voia suverană a Lui Dumnezeu. În vederea susținerii mesajului s-a folosit de exemplul patriarhului Iacov, căruia Cel divin i-a schimbat nu doar numele și caracterul și odată cu acesta și destinul.

Seara de sâmbătă, a fost dedicată propovăduirii Evangheliei în limba maghiară. Cu acest prilej pastorul bisericii a salutat oaspeții din mai multe localități vorbitori de limbă maghiară și le-a mulțumit pentru interesul, pe care-l au de a asculta Evanghelia. Cuvântul a fost proclamat de pastorul *Kovács Iuliu*, de la biserica baptistă maghiară din Salonta. Mesajul, a invitat pe toți ascultătorii spre a-și sfinți inimile pentru cea mai aleasă comoară care este Domnul Hristos. Predicarea evangheliei a fost precedată de cântările familiei Silaghi din Batăr și ale tinerilor din biserica locală. Pentru tinerii din Micherechi este foarte important ca și prin cântări să atingă și să atragă la Dumnezeu cât de mulți oameni. Programul din această seară a fost foarte diversificat. La acest serviciu au laudat numele Domnului atât în limba română cât și în limba maghiară.

Duminică dimineața, după timpul de rugăciune și cel de închinare în care fanfara, copiii și tinerii adunării l-au onorat pe Domnul Dumnezeu, biserica a avut harul de a avea ca invitat pe fratele Dan Aurelian

Botica, conferențiar universitar de la Universitatea Emanuel din Oradea, specialist pe limba ebraică și exegeza Vechiului Testament. Provocarea pe care a adus-o predica dumnealui, a fost aceea de a ne cerceta, în ce fel de inimă este semănată sămânța Evangheliei. Prin concluziile predicii și rugăciunea de final toți ascultătorii au fost invitați să-și dăruiască inima Celui ce o poate înnoi spre a aduce roadă, de care Dumnezeu să se bucure.

Duminică seara, biserica a găzduit pe tinerii bisericii de la Tămașda (jud. Bihor), pe presbiterul *Petrila Traian*, de la biserica baptistă din Avram Iancu, precum și pe pastorul acesteia, *Mihăiță Cociubei*. Cuvântul proclamat a provocat pe toți cei prezenți spre a-și salva familiile de păcat și consecințele acestuia. În vederea aceasta a fost evocată viața lui Lot (nepotul patriarhului Avraam), care deși a avut în repetate rânduri oportunitatea salvării lui și a întregii lui case, a ales să alocuiască în Sodoma, spre pierderea familiei lui.

Pastorul bisericii, *Petrică Crețu* a încheiat serviciile de evanghelizare prin rugăciune, invitând pe cei prezenți, seară de seară spre a-și dăruia viața Domnului Hristos.

Suntem mulțumitori Domnului Dumnezeu pentru aceste seri de evanghelizare care s-au desfășurat în pace și au fost pline de har și binecuvântări. Ne rugăm celui Preaînalt ca totul ce s-a făcut să aducă rod din belșug și să fie spre Mântuirea multora.

Adriana Martin Păcaș

Foto: Gh. Păcaș

Familia Silaghi din Batăr

Tineri de la Tămașda

Grupul din Ciumeghiu

Copiii din Micherechi

Iuliu Kovacs și Petrică Crețu

Fanfara din Micherechi

Tinerii din Micherechi

O duminică frumoasă la teatrul din Oradea

Profesorul detașat la Micherechi, *Mihaela Baicu*, a avut inițiativa de a încheia un parteneriat între Școala Generală Bilingvă din Micherechi și Teatrul „Regina Maria” din Oradea.

Obiectul contractului îl reprezintă colaborarea dintre parteneri: închirierea unor costume necesare scenetelor pregătite în cadrul școlii, informarea elevilor cu privire la spectacolele care se desfășoară lunar la teatru, promovarea artei teatrale în rândul elevilor și atragerea acestora spre sălile de spectacol.

În baza parteneriatului încheiat, elevii și profesorii școlii generale din Micherechi beneficiază de intrare gratuită la spectacolele de teatru organizate de Teatrul „Regina Maria”. Astfel că, pe 16 februarie, un grup format din 36 de elevi ai claselor 1–8 și 9 profesori au participat la piesa de teatru pentru copii „Frumoasa și Bestia”. Atmosfera călduroasă și primitoare a sălii Arcadia (Sala de teatru pentru copii), precum și profesionalismul actorilor au introdus publicul într-o lume magică, de basm.

După spectacol, grupul de la Micherechi a vizitat Mănăstirea Sfintei Cruci de la Oradea, după care a urmat o plimbare prin oraș. Vremea bună a încurajat această vizită și toți participanții s-au simțit minunați. A.C.

Pe scurt...

JULA

Luni, 24 februarie, la Centrul Cultural Românesc din Jula va avea loc balul mascat al elevilor școlii generale românești, clasele 1–4. Programul, care va începe la ora 13.30 va include și un concert de muzică ușoară a lui *Hevesi Tamás*. Petrecerea cu măști a ciclului gimnazial al școlii generale se va desfășura joi, 27 februarie.

JULA

Pe 27 februarie, în Sala de expoziții a Centrului de Documentare și Informare al AȚRU va avea loc vernisajul expoziției „Opt ani”. Expoziția foto-documentară va evoca cei opt ani de existență a echipei de Păstrarea Tradițiilor a Românilor din Ungaria. Vernisajul va începe la ora 17.00.

MICHERECHI

Pe 28 februarie, elevii școlii generale din Micherechi pregătesc un bal mascat de alungare a iernii. Parada măștilor va avea loc la Căminul cultural din localitate, cu începere de la ora 14.00. Tinerii din clasele 1–8 se pregătesc pentru acest eveniment atât cu costume de carnaval cât și cu roluri și scenete distractive.

BEDEU

Data programului de binefacere anunțată pe 22 februarie se schimbă pe 1 martie. Programul cultural pentru dansatorii formației de dansuri „Doina bihorului”, condusă de coregraful *Gheorghe Gros* va avea loc la Căminul cultural. Formația cuprinde dansatori din mai multe localități precum și din Bedeu. Manifestarea va începe la ora 19.00 și va continua cu o petrecere cu muzică și dans.

POCEI

Autogovernarea Românească din Poci și Autogovernarea locală organizează în ziua de 8 martie, „Festivalul chematului la nuntă”. Festivalul va ține pe durata întregii zile în cadrul căruia va avea loc și un program cultural folcloric, la care vor participa dansatori din Bihorul unghuresc, sub îndrumarea coregrafului *Gheorghe Gros*.

Placă de bronz în memoria lui Marian Cozma

O placă de bronz, în memoria fostului handbalist român Marian Cozma, a fost dezvelită luni, 17 februarie, în orașul Veszprém, unde jucătorul de handbal a fost înjunghiat mortal în urmă cu cinci ani.

Viceprim-ministrul *Navracsics Tibor*, originar din Veszprém, a declarat că Marian Cozma a fost mult iubit pentru talentul și de asemenea pentru caracterul său. Moartea sa fără sens a tăiat o

carieră promițătoare, a adăugat el. Placa de bronz a fost amplasată

pe trotuar, în afara clubului de noapte, unde Cozma și coechipierii săi din MKB Veszprém au petrecut seara înainte de a fi atacați.

Doi membri ai bandei care l-au atacat au fost condamnați la 18 ani de închisoare, în timp ce al treilea făptaș a primit o pedeapsă de 8 ani de închisoare.

Pe 8 februarie s-au împlinit 5 ani de la moartea pivotului Marian Cozma.

Copiii de la școala din Bătania au speriat iarna

Veselie mare a dominat vineri, 14 februarie, la școala generală românească din Bătania, unde s-a desfășurat parada măștilor. Pentru câteva ore, personajele diferite, unele venite din filme celebre, altele din realitatea de zi cu zi sau născute din imaginația extrem de bogată a elevilor, au dansat, s-au distrat de minune. Momentele deosebite și pline de farmec, prăjiturile scoase la vânzare de către elevi, cadourile tombolei și discoteca i-a făcut pe elevi să se simtă foarte bine.

A.C.

3 motive pentru care copiez, 10 motive pentru care învăț

Cu toții știm cum este să fii elev și să fii asaltat de teme, proiecte și teste din toate părțile. De asemenea, nu toate materiile sunt la fel de interesante sau de ușor de înțeles. Întrebarea este la ce soluție ajung elevii atunci când nu vor să se pregătească pentru o examinare? Copiatul este o opțiune care le vine în minte și care i-ar putea scoate din belele, dar este acesta o soluție pe care ar trebui să o luăm în considerare?

În următorul articol doresc să vă prezint 3 motive pentru care elevii nu ar trebui să copieze și 10 motive pentru care ar trebui să învețe:

1. Copiatul este o alternativă riscantă, pentru că cei mai mulți profesori nu îl tolerează sau cel puțin nu ar trebui să o facă, așa că dacă nu suntem suficient de inventivi, riscul de a fi prinși este unul foarte mare.

2. Totuși, dacă nu suntem prinși, ne alegem cu o notă mare de care, în opinia mea, nu ar trebui să fim mândri. Nu este meritul nostru ci nu am învățat nimic din ceea ce se presupune că ar trebui să știm pentru examinarea respectivă. Am trecut, așa cum se spune, ca rața prin baltă.

3. Să copiezi înseamnă să înșeli profesorul și este o acțiune imorală, care ar trebui să ne pună la încercare conștiința. Oare era așa necesar să o facem?

*

Învățătură, pe de altă parte, este o acțiune care ne aduce numai beneficii.

1. Să fii informat nu este niciodată un dezavantaj și, în opinia mea, o zi în care nu ai învățat nimic și nu ți-ai îmbogățit cunoștințele, este o zi pierdută.

2. Haideți să privim lucrurile în felul următor: la școală petrecem, de cele

mai multe ori, șase ore dintr-o zi, cinci zile pe săptămână, minim zece ani. Nu ar fi păcat să pierdem acest timp doar pentru că noi considerăm că avem lucruri mai bune de făcut?

3. Avem nevoie de cunoștințele de la școală pentru a înțelege ce se întâmplă în jurul nostru, fie că este vorba de științele umaniste, cum ar fi sociologia și geografia, sau că este vorba de științele exacte, cum ar fi biologia și chimia.

4. Învățăm ca să fim mândri de noi și de ceea ce realizăm, dar și să îi facem mândri pe părinții noștri, care vor să știe că ne clădim, pas cu pas, un viitor sigur.

5. Un alt motiv pentru care ar trebui să învățăm este pentru că aceasta este cea mai potrivită perioadă pentru acest lucru. Toate lucrurile trebuie făcute la

timpul lor, pentru că dacă le amânăm, nu vom mai avea timp sau răbdare pentru a le îndeplini mai târziu.

6. Învățăm mai ușor când suntem mai tineri. Cu cât înaintăm în vârstă, învățatul lucrurilor noi devine mai dificil, iar timpul nostru este tot mai scurt.

7. „Cine nu cunoaște istoria, riscă să o repete”, spunea Nicolae Iorga. Avem nevoie de cunoștințele acumulate în școală pentru a înțelege istoria și

pentru a încerca să învățăm din greșelile strămoșilor noștri.

8. Să înveți la diferite materii te ajută să vizualizezi ceea ce ți-ar plăcea să faci pe viitor, dar și la ceea ce ai fi bun.

9. Dacă înveți, poți merge chiar și la diferite concursuri și olimpiade, unde ai putea câștiga diferite premii și diplome care te-ar ajuta în viitoarea ta carieră. De asemenea, acestea te dezvoltă și te maturizează.

10. Cu toții spun că viața ta începe atunci când zona ta de confort se termină. Învățătură este ceva ce ne poate ajuta să ieșim din zona noastră de confort. Este la îndemâna oricui și, la materiile favorizate de noi, putem îmbina chiar utilul cu plăcutul!

*

În concluzie, să înveți îți aduce mult mai multe beneficii și îți deschide mult mai multe uși decât o face copiatul. De asemenea, să înveți nu este atât de greu cum pare, dar o primă condiție ar fi să fii atent la explicațiile profesorului în clasă. Astfel, lecția este pe jumătate învățată!

(juniorjobs.ro/blog)

„Când am făcut practică la spital, mi-a plăcut sentimentul de medic”

Interviu cu medicinista Nicoleta Țicudean din Micherechi

Absolventa Liceului „N. Bălcescu” din Jula, Nicoleta Țicudean și-a continuat studiile universitare la Seghedin. Este studentă în anul II la Universitatea de Medicină. Tânăra originară din Micherechi a trecut peste câteva obstacole, nu s-a lăsat blocată: „Fiecare trebuie să învețe să-și împartă timpul și să fie atent la cerințe”. Acesta este sfatul studentei Nicoleta Țicudean pentru liceeni, care doresc să-și continue studiile la medicină, iar al doilea sfat pe care-l are medicinista este să nu renunțe la visul lor.

– În anul 2012 am fost admisă la Universitatea de Medicină din Seghedin, acum sunt în anul II. Am intrat cu punctele de la bacalaureat și cu media notelor pe care le-am avut în cursul celor patru ani de la liceu. Am obținut un punctaj care a trecut peste limita care a fost scrisă la facultate, a început să ne povestească Nicoleta.

– Câte puncte ai adunat și câte a trebuit să ai pentru a intra la universitate?

– Au trebuit 421 de puncte pentru a intra, iar eu mi-am adunat 440 de puncte.

– Acum ne aflăm în al doilea semestru. Povestește-ne cum ai trecut peste primele examene!

– În primul an am trăit un mic șoc. A fost mare diferență dintre cerințele de la liceu și cele de la facultate. În timpul anului am învățat foarte mult fiindcă nu am fost obișnuită să învăț în continuu. Înainte de examene am avut foarte multe de studiat, am dat examen la anatomie, la

biologie celulară, la chimie, la fizică, materii de comportament medical, informatică și biostatistică. Am avut probleme cu chimia, dar până la urmă am luat-o.

– Ce te așteaptă de acum înainte?

– Știu că anul trei este foarte greu, am auzit și de la studenții din ani mai mari, așa că mă aștept ca anul viitor să-mi fie și mai greu. Din anul patru e mai multă practică la clinici și la spital, și cred că este mai ușor pentru că până atunci am învățat cea mai mare parte din ceea ce a trebuit să însușim.

– În pofida acestor greutăți despre care ne mărturisești, niciodată nu ți-a părut rău că ai ales medicina generală?

– Niciodată nu mi-a părut rău. La început, când am avut piedici, m-am gândit că poate era mai bine să mă duc să învăț în România. Pentru un moment m-am gândit că poate trebuia să aleg altceva de studiat, dar nu-mi pare rău.

Îmi place că trebuie să învăț și îmi place că am întotdeauna ceva pentru care trebuie să lupt și arăt că pot face asta.

– Când ai decis să devii medic?

– De când am fost mică am zis că vreau să fiu medic, până în clasa a șaptea când a intrat materia chimie și biologie, care nu prea mi-au plăcut. Cu chimia și la liceu am avut probleme și a trebuit să învăț mai mult ca să am notă bună. La începutul anului 11 m-am hotărât că voi merge la medicină.

– La Universitatea de Medicină din Seghedin învață mulți studenți care au terminat la „Bălcescu”. Țineți legătura unii cu alții?

– Am prieteni care au mers să învețe în România, cu Roxana Roșu mă înțeleg foarte bine. Am crescut împreună la aceeași biserică. Dintre foștii colegi țin legătura cu Aneta Solcan, Toma Roșu sau Anamaria Bányai.

– Cum îți trăiești viața de student la Seghedin?

– Aproape la fiecare sfârșit de săptămână vin acasă, dar dacă am mai mult de învățat atunci stau acolo pentru că pot mai bine învăța decât acasă. Studenții își petrec foarte mult timp împreună, au găștile lor, se distrează în fiecare săptămână și mai ales după examene. Eu nu

mă duc cu ei pentru că nu este stilul meu, dar nu zic că e un lucru rău. Trăim într-un stres destul de mare.

– Care este secretul unei admiteri reușite la medicină?

– Pregătirea potrivită. În anul 11 și 12 la chimie și la biologie am avut ore facultative.

– Povestește-ne despre prima ta experiență practică!

– Mi-am făcut practica la secția de traumatologie de la spitalul „Pándy Kálmán” din Jula, șef de secție dr. Ioan Ciotea. Mi-a plăcut, pentru că atunci am simțit prima dată sentimentul de medic, mult mai

mult decât în timpul studiilor. Am putut participa la operații de genunchi. Am învățat mai multe lucruri practicând decât studiind.

– Te-ai întrebat vreodată că: voi ajunge oare acolo, unde trebuie să ajung?

– Eu știu că Dumnezeu ne duce totdeauna pe calea cea bună. El îmi dă un sentiment al speranței. Fiind crescută în familie de creștini penticostali, pasajul meu preferat din Biblie este: „Căci eu știu gândurile, pe care le am cu privire la voi, zice Domnul, gânduri de pace și nu de nenorocire, ca să vă dau un viitor și o nădejde”. (Ieremia 29:11). Și eu cred în asta.

A. Cioca

Liceul „N. Bălcescu” pe Internet
www.balcescu.sulinet.hu

Conferința orașelor înfrățite Arad – Julia

Foto: nyugatijelen.com

În perioada 13–15 februarie, Aradul a fost gazda unor manifestări dedicate aniversării a 20 de ani de parteneriat între orașele Arad și Julia. Principalele puncte ale programului celor trei zile au fost semnarea într-un cadru festiv a protocolului de colaborare anuală a orașelor înfrățite, o conferință, evenimente culturale și prezentări ale unor firme de prestigiu din cele două orașe.

În cadrul întâlnirii, protocolul de colaborare anuală a orașelor înfrățite a fost semnat de către dr. Görgényi Ernő, primarul orașului Julia și viceprimarul orașului Arad, Bognár Levente. După acest moment oficial, dedicat exclusiv reprezentanților administrației locale, Sala de conferințe a Hotelului Continental a găzduit conferința cu tema „Armonizarea dintre conceptul de muncă și familie”. Conferința a fost

organizată de Primăria orașului Julia în cadrul proiectului „Europa pentru cetățeni”, având ca obiectiv principal munca și familia, finanțat de UE.

Întâlnirea de la Arad a avut ca scop diseminarea informațiilor cu privire la componenta socială de armonizare dintre familie și muncă. La conferința care a avut loc vineri, 14 februarie, a participat și consulul general al României la Julia, Florin Vasiloni, care la rândul său a felicitat cele două orașe partener pentru proiectele comune și pentru colaborarea cu un trecut de două decenii.

Manifestarea a continuat sâmbătă, 15 februarie, cu un „mic dejun european”, ocazie cu care s-au prezentat produse și proiecte de succes ale partenerilor maghiari, după care s-a făcut o scurtă excursie la o pivniță de vinuri din localitatea Miniș. A.B.

Dragobetele, ziua îndrăgostiților la români

Pe 24 februarie, la români, este ziua lui Dragobete, numit și Logodnicul Păsărilor, fecior chipeș și puternic, ce ne aduce iubirea în casă și în suflet. Este zi de primăvară, iar natura revine la viață, păsările presară bucurie, florile anotimpului ne încântă simțurile, voia bună e la ea acasă, pe plaiurile mioritice. Legenda povestește despre Dragobete ca fiind un personaj mitologic, similar lui Eros, al vechilor greci, și lui Cupidon, al romanilor, ce oficia în cer, la începutul fiecărei primăveri, nunta tuturor animalelor, tradiție ce s-a extins treptat până în rândul oamenilor și a dat naștere unor obiceiuri specifice românilor mai ales în sudul și nordul Dunării. Din păcate, acestea tind să fie tot mai mult uitate de români și înlocuite cu sărbătoarea catolicilor dinspre Apus, aceea a Sfântului Valentin. În mediul rural, românul de la sat își mai aduce încă aminte de obiceiul de demult al fetelor și băieților, care, în ziua lui Dragobete, se primeneau în haine curate de sărbătoare și porneau cu voie bună înspre pădure, pentru a culege ghiocei, vioarele, tămâioasă, pe care le așezau la icoane și le foloseau la diverse farmece de dragoste.

● Credința populară românească spune că cei care participă la Dragobete vor fi feriți de boli tot anul. Așadar: dimineața, îmbrăcați în cele mai bune haine, tinerii se întâlneau în centrul satului sau în fața bisericii. Dacă timpul era favorabil, porneau cântând în grupuri către pădure sau prin lunci în căutarea ghioceilor și a altor plante miraculoase (folosite pentru descântece de dragoste), dacă vremea era urâtă se adunau la unii dintre ei acasă și se țineau de jocuri și de povești.

● De Dragobete se făceau logodne simbolice pentru anul următor (uneori le urmau cele adevărate) sau fetele și băieții faceau frații de sânge.

● În pădure, în jurul focurilor aprinse, tinerii băieți și fete stăteau de vorbă. Fetele strângeau vioarele și tămâioasă, pe care le păstrau la icoane, fiind folosite apoi în diverse farmece de dragoste. Prin

unele locuri, există obiceiul ca fetele mari să strângă apă din omătul netopit sau de pe florile de fragi. Această apă era păstrată cu mare grijă pentru că avea proprietăți magice (se spunea că e „născută din surâsul zânelor”) și putea face fetele mai frumoase și mai dragăstoase. Dacă nu erau omăt și fragi fetele adunau apă de ploaie (pentru spălatul părului) sau de izvor atunci când Dragobetele se ținea în luna martie.

● La prânz, fetele începeau să coboare spre sat în fugă, în sudul României această goană fiind numită „zburătorit”. Fiecare băiat urmărea fata care îi plăcea. Dacă flăcăul era iute de picior și fetei îi plăcea respectivul următor, atunci avea loc o sărutare mai îndelungată în văzul tuturor. Sărutul era logodna ludică a celor doi, cel puțin pentru un an de zile, de multe ori astfel de logodne veneau înaintea logodnelor adevărate.

● Femeile obișnuiau să atingă un bărbat din alt sat în ziua de Dragobete ca să fie dragăstoase tot anul și mai aveau grijă să dea mâncare bună orătaniilor din curte, păsărilor cerului, nici o vietate nefiind sacrificată la Dragobete.

● Pentru toți, sărbătoarea dragostei era socotită una de bun augur pentru treburile mărunte, nu și pentru cele mari. Deoarece se credea că Dragobetele îi va ajuta pe gospodari să aibă un an mai îmbelșugat decât ceilalți, în ziua de Dragobete oamenii nu munciau ca în zilele cu sărbători religioase, doar își făceau curățenie prin case. Cele care lucrau erau fetele îndrăznețe care chiar își doreau să fie „pedepsite” de Dragobete. Chiar dacă mai „pedepsea” femeile, se consideră că Dragobetele ocrotea și purta noroc îndrăgostiților, tinerilor în general, putând fi socotit un veritabil Cupidon românesc.

Oferiți

1%

din impozitul personal al Dvs.
pentru Uniunea Culturală
a Românilor din Ungaria
cu scopul promovării valorilor
culturale românești

Din activitățile Uniunii:

- sprijinirea Corului „Pro musica”
- finanțarea Trupe de teatru amator a Liceului „N. Bălcescu”
- organizarea programelor culturale
- programe despre istoria poporului român, expoziții documentare
- susținerea Foii românești (www.foaia.hu)

Cod fiscal:

19058283–1–04

2050, anul în care vor dispărea românii din Voivodina

Aceasta este o previziune bazată pe un calcul matematic, lansată în anul 2006 și care a fost verificată la recensământul din 2011. Să vă spun povestea.

La simpozionul anual al Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria din anul 2006, *Traian Trifu Căta* a făcut această previziune și și-a explicat calculul în baza căruia a ajuns la această concluzie. Nu o să vă plictisesc cu detaliile funcției matematice care a dus la rezultatele de mai jos (le puteți găsi în „Simpozion” 2006, la pagina 206). Evoluția populației românești din provincia sârbă Voivodina era pronosticată astfel (rețineți, în anul 2006!):

2011 – 25.510
2021 – 18.850
2031 – 12.190
2041 – 5.530
2051 – 0

Biserica
românească
din Vârșeț

Recensământul din Serbia din anul 2011 a găsit în provincia Voivodina un număr de 25.410 români. Eroarea previziunii este neglijabilă. Toate acestea reprezintă un șoc pentru mine și îmi amintesc de o altă previziune, făcută de un lingvist român la sfârșitul secolului al XIX-lea (îmi scapă numele, va trebui să fac un drum la o bibliotecă serioasă), lingvist care spunea că în maxim 100 de ani dialectul istro-român va dispărea. Iar prin 2003, dacă îmi amintesc bine, vedeam la Discovery, scurte clipuri cu limbi pe cale de dispariție, cu mai puțin de 300 de vorbitori. Iar istro-româna era printre acestea.

Calculul de mai sus, confirmat deja prin recensământul din 2011 ar trebui să dea de gândit multora. Prin 2011, când mi-am exprimat scepticismul cu privire la viitorul românilor din Bugeac, cineva mi-a spus rituos: „Neamul românesc nu piere!”. Ba uite că piere sub ochii noștri.

Putem să spunem că poate e o greșeală, că asimilarea etnică și sociologia au evoluții imprevizibile, că acest calcul nu dovedește nimic. Putem să așteptăm recensământul sârbesc din 2021 care să ne spună că în Voivodina mai sunt 18.950 de români. Și în 2021 putem din nou să băgăm capul în nisip, așteptând confirmarea din 2031. Iar din 2051 încolo vom putea deplânge dispariția unei comunități românești care a rezistat 1000 de ani și s-a evaporat sub ochii noștri în nici 200 de ani. Teoretic cel puțin am putea trăi până acest moment în care să spunem că nimeni nu-i profet în țara lui.

P.S.: Și aș mai fi interesat să văd care ar fi concluziile pentru același calcul aplicat celorlalte comunități românești, din Valea Timocului (Serbia), Bulgaria, Ucraina, Ungaria.

George Damian (www.george-damian.ro)

La 90 de ani, nană Ana Otlăcan încă mai coace renumita „scoardă” din Chitighaz

Mai trăiesc între noi, la Chitighaz, români, care poartă în suflet caracterul adevărat de român de odinioară. Ei sunt martorii vieții secolului al XX-lea. Trăiesc și azi în cinste, muncind cu sârguință pentru existența familiei lor.

O astfel de româncă este *Ana Nicula*, soția lui *Gheorghe Otlăcan*, care la 1 februarie a împlinit vârsta de 90 de ani. Cu ocazia acestei aniversări rotunde, familia, fiica ei *Valeria Otlăcan Bíró* și soțul *Bíró István* s-au pregătit pentru felicitarea mamei.

Autogovernarea și oficiul primăriei din comună țin o evidență despre oamenii vârstnici din localitate. Ca gest și cinste, doamna primar *Maria Kalcsó* și *Andreea Abrudan*, șefa secției sociale de la Primărie au felicitat-o pe nană Ană cu flori și cu o diplomă, care a conținut și o felicitare din partea premierului țării. Pe lângă membrii familiei au mai fost prezenți și două verișoare, *Valeria Megyeri* și *Maria Rotiș Istin*. Toți au cântat împreună „La mulți ani!” în jurul unui tort cu lumânări. După partea oficială a urmat ospătarea și o discuție liberă, evocând viața de odinioară și de azi. Nană Ană, în ciuda celor 90 de ani, e voioasă, sănătoasă și trupește, și spiritual. E recunoscută după minunatele plăcinte dospite tradiționale ale românilor din

sat, la noi le zicem „scoardă”.

În ziua următoare au sosit și nepoții ca să o felicite pe „maica”, cum o numesc ei. Nană Ană îi aș-

teaptă cu plăcinta preferată, cu „scoarda” cu mac, cu nuci, cu cacao și cu scoacă. Mi-am dorit mult să salvez pentru posteritate acest mod de gătire prin fotografii. În timp ce eu fotografi-am fiecare fază a preparării „scoarzilor”, nană Ană mi-a vorbit despre viața și familia sa.

Așa am aflat că Ana Nicula (a lu Tongăloi) s-a născut la 1 februarie 1924. În copilărie și tinerețe a trăit viața obișnuită din sat de la noi. În 1945 s-a căsătorit cu *Gheorghe Otlăcan* (a lu Comaciu).

(Continuare
în pag. a 12-a)

Mărci românești de tradiție: Borsec

Orașul Borsec este situat la o distanță de 26 km de Toplița, pe drumul național Toplița – Piatra Neamț, în Depresiunea Borsec, din nord-vestul județului Harghita. Localitatea se află la o altitudine de aproximativ 900 m față de nivelul mării și are o populație de aproximativ 2.585 de locuitori.

Pe lângă ambianța pitorească, stațiunea este faimoasă datorită calității apelor sale minerale, pentru care a primit rangul de „Oraș-stațiune balneo-climaterică” în anul 1953. De atunci și până la începutul anilor '90, perioadă în care a fost supranumită „Perla Carpaților”, Borsec a ajuns la rangul de stațiune de interes național.

Numele Borsec provine, după unii autori, din expresia generică „borvız” (apă minerală) și „borvız szék” (scaunul apei minerale). Din prescurtarea acestor două cuvinte, eliminându-se cuvântul „vız” (apă), care se subînțelege, a rezultat cuvântul Borsec. După o altă versiune, denumirea ar veni de la gustul acrișor, ca de vin („bor”), al apelor minerale carbogazoase, de unde și numele pâraului principal al depresiunii, denumit „pârâul Vinului”. Cuvântul „szék” (scaun) făcea referire la forma politico-administrativă de organizare.

Izvoarele de apă minerală

Izvoarele de apă minerală de la Borsec sunt numeroase, cu debite variabile dar suficiente pentru a putea fi utilizate economic, fiind principalul motor economic al localității. Caracterele de mineralizare le încadrează în grupa apelor mixte bicarbonatate, calcece, magneziene, carbogazoase și hipotone.

Primele cercetări ale efectelor apelor din Borsec s-au realizat în 1773, când profesorul Krantz Heinrich, din însărcinarea margrafu-

lui Austriei, a studiat și evidențiat calitățile izvoarelor Fykút și Lobogó, dispărute în 1926. În 1774, L. Wagner publică un studiu privind apele minerale din Borsec, în revista „Academische Dissertat”. În 1825, dr. Schneit Dániel scrie lucrarea „Izvoarele minerale ale Borsecului”. În 1863 J. Mayer, iar în 1873 dr. Neustadter au analizat efectele îmbăierii cu apă Borsec și au început construirea unor băi curative, cunoscute sub denumirile de „Lobogó”, „Lázár”, „Sáros” etc. În 1893, în jur-

nalul „Siebenburgische Quartalschrieff”, sunt enumerate noi afecțiuni ce puteau fi vindecate cu ape minerale de Borsec.

Apele minerale naturale Borsec au un conținut echilibrat de minerale, o cantitate scăzută de fier și o concentrație ridicată și stabilă de dioxid de carbon natural.

Istoria descoperirii și exploatării apelor de Borsec

Cunoașterea izvoarelor Borsecului datează încă de pe vremea romanilor, care le-au descoperit după cucerirea Daciei. Cu prilejul unor săpături arheologice realizate în anul 1857, în trecătoarea Tulgheș, au fost găsite monede romane datând din anii 337-361 precum și sarcofage romane.

Multe secole mai târziu, apele minerale de la Borsec au început să fie îmbuteliate în ulcioare de lut ars și puse în desagi pe spinarea cailor de munte pentru a fi transportate în Transilvania, Moldova, Țara Româ-

nească și Ungaria. Există atestări documentare potrivit cărora apa minerală de la Borsec a fost transportată cu căruțele, în 1594, în butoaie de stejar, la curtea domnească de la Alba Iulia, unde au fost folosite pentru tratament de către Sigismund Bathory, la indicațiile medicului italian Bucella.

Recunoașterea internă și internațională a calității apelor minerale

În 1873, Împăratul Franz Josef îi acordă apei minerale naturale Borsec, la Târgul Internațional de la Viena, „Medalia de Aur” și „Medalia de Merit”, încoronând-o cu titlul de „Regină a Apelelor Minerale”.

Recunoașterea ei a urmat prin istorie un traseu constant, câștigând multe alte distincții: „Diploma de Onoare” la Expoziția Internațională de la Paris, 1878; „Medalia de Argint” și „Diploma de Onoare” la Expoziția de la Berlin și Trieste, 1876; „Medalia de Argint” la Expoziția de la

Budapesta, 1885. În anii '70, Borsec a fost premiată cu „Diploma de Onoare” la fiecare ediție a Târgului Internațional de la București.

În 2002, a primit „Medalia de Argint” la Expoziția Internațională de la Moscova.

În februarie 2004, Borsec a fost desemnată drept „Cea Mai Bună Apă Minerală din Lume” în cadrul Festivalului de la Berkely Springs din West Virginia, SUA. În anul 2005, apa carbogazoasă Borsec a fost premiată cu „Medalia de Aur Specială”, iar apa plată Borsec – cu „Medalia de Aur” la Selecția Mondială a Calității, organizată de Institutul Internațional pentru Selecția Calității de la Bruxelles.

În 2013, pentru al patrulea an consecutiv, Borsec s-a menținut pe primul loc ca recunoaștere și încredere din partea consumatorilor în Topul 50 al brandurilor românești.

(După: Agenția Națională de Presă AGERPRES)

Cinci gânduri de la Caragiale

„Să nu te miri că se potrivește cuvintele înțeleptului de acu o sută treizeci de ani cu starea de azi a artei la noi... Miră-te mai bine că și peste alți o sută treizeci de ani, vor fi mulți, foarte mulți »epitropi și citori ai intelectualității române» cărora vor trebui spuse aceleași adevăruri și... tot degeaba spuse.”

„În toată viața mea n-am fost mort.”

„Trecem pe lângă absurditate și nu ridicăm măcar o sprânceană revoltată;

auzim neghiobia și nu zbârcim măcar dintr-o nară dezgustată; vedem impostura și ticăloșia și zâmbim frumos, ca la întâlnirea celor mai bune cunoștințe.”

„Am ascultat »Pe-al nostru steag e scris unire!«. Asta-i! Asta-i! Asta-mi place! Bravos, băieți! Asta-i adevărată, și nu »Deșteaptă-te, române!«. Aia-i tânguitoare, mă, și noi am plâns destul până acum. Mă, de-acum să nu mai cântați pe țaran cu plete lungi și cu fluierul de cio-

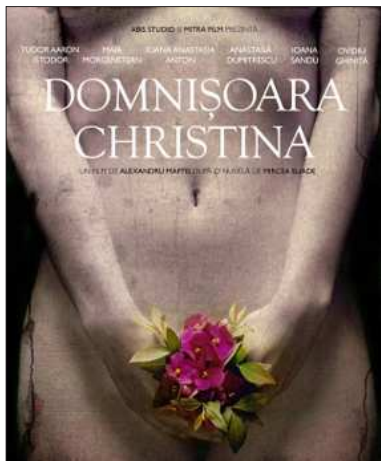

ban la buze. Azi fluieră trenul. Să-i faceți pe țărani un popor european.”

„Eu nu mă pot gândi sus când umblu cu picioarele goale pe coji de nuci. Viața banală a mea, a noastră, a tuturor românilor, iată ce mă interesează, iată ce-mi atrage irezistibil atenția. Ferice de cei ce pot să gândească sus, nesimțind pe ce calcă jos! Ferice de ei! Groase tălpi trebuie să aibă.”

Ion Luca Caragiale (1 februarie – 9 iunie 1912)

TV

Domnișoara Christina

Vineri, 21 februarie, ora 20.00, HBO

Acțiunea filmului se întâmplă în România perioadei interbelice. Sosit la conacul familiei Moscu împreună cu iubita lui Sanda, tânărul pictor Egor Pașchievici observă că întreaga ei familie o venerază pe Domnișoara Christina, mătușa ei, ucisă în împrejurări neclare pe când avea doar 20 de ani, în timpul războaielor din 1907. Egor este atras într-un mod inexplicabil de portretul Domnișoarei Christina și începe să o viseze. Curând însă granița între vis și realitate se estompează, iar Domnișoara Christina, îndrăgostită de Egor, este adusă înapoi la viață prin ritualuri oculte chiar de către familia ei. Când realizează însă că viața Sandei este în pericol, Egor decide să lupte cu strigoiul.

Bijuterii de familie

Sâmbătă, 22 februarie, ora 21.00,

TVR Internațional

În ajunul războaielor din 1907, la conacul moșieresei Smadoviceanu se întorc sora sa, Elena, și nepoata sa, Elvira. Ultimele două urmăresc să pună mâna pe caseta cu bijuterii de familie a moșieresei. Elena va fura caseta și își va ucide sora, dar va fi la rândul ei depozitată de bijuterii de către Elvira, fiica ei, care fuge cu un ofițer.

O vară de neuitat

Duminică, 23 februarie, ora 20.10, TVR 2

Inspirat din nuvela „Salată”, partea a unsprezecea din „Cronică de familie”, de Petru Dumitriu, filmul a fost înscris în selecția oficială a Festivalului de la Cannes. Pentru că soția căpitanului Dumitriu refuză avansurile generelui, soțul ei este mutat într-o garnizoană în sudul Dobrogei la graniță. Aici, bande de naționaliști bulgariucid grăniceri români. Ajutorul căpitanului Dumitriu arestează câțiva țărani bulgari nevinovați. Căpitanul Dumitriu primește ordin telefonic să îi execute. El refuză pentru că nu primește ordin scris de la comandament. Bulgarii sunt executați de ajutorul lui Dumitriu, un om abject, iar el pentru că refuză, este mutat în această vară toridă într-o garnizoană îndepărtată, ca pedeapsă pentru actul său de nesupunere.

SPECTACOL

Concert de Dragobete la Oradea:
„Dragobetele sărută fetele”

Duminică, 23 februarie 2014, ora 19.00
Filarmonica Oradea

Concert special dedicat iubirii, realizat de Ansamblul Artistic Profesionist Crișana.

Pe scena Filarmonicii din Oradea vor urca Marian Medregoni, Andreea Haisan, Vlăduța Lupău, Florin Boita, Stana Ștepanescu, Bogdan Toma, Delia Barbu, Ciprian Zapota, precum și Ansamblul Artistic Profesionist Crișana: Ionel Ban, Simona Costin, Cornelia Covaciu, Luminița Tomuța și Leontin Ciucur.

Prețul unui bilet este 10 lei.

TIMP LIBER

Campania

„Un părinte mai bun” ajunge la Arad!

Sâmbătă, 1 martie 2014, ora 11.00

Arad, Hotel Central

Irina Petrea, cunoscută pentru emisiunile sale de televiziune „Supernanny”, „Copii contra părinți” și „Cei 7 ani de acasă” (dar și pentru cărțile, publicațiile, articolele și interviurile sale) va susține în 1 martie 2014, începând cu ora 11.00, pentru prima oară la Arad, o conferință despre modul în care putem deveni părinți și mai buni pentru copiii noștri. Se vor aborda discuții despre educația pozitivă, dezvoltarea emoțională, comunicarea în familie – toate acestea care joacă un rol esențial pentru o dezvoltare benefică.

Cui se adresează: părinților, bunicilor, cadrelor didactice, bonelor care au în grijă copii. Durată întâlnire: 3 ore.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

24 FEBRUARIE, LUNI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: De dor și drag – emisiune de muzică populară realizată de Zoe Fuicu (Radio Timișoara) 17.55: Încheiere

25 FEBRUARIE, MARȚI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

26 FEBRUARIE, MIERCURI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport: Clubul suporterilor 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

27 FEBRUARIE, JOI (Tiberiu Boca)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40: Revista presei 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

28 FEBRUARIE, VINERI (Ștefan Crâsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

1 MARTIE, SÂMBĂTĂ (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Medalion folcloric cu Daniela Băcilă de la Radio Timișoara 17.55: Încheiere

2 MARTIE, DUMINICĂ (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă 17.00: Sinteza știrilor săptămânii 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

Ecranul nostru

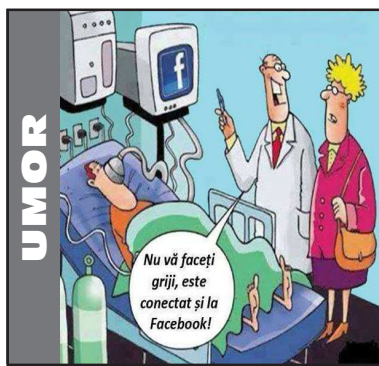
miercuri, 26 februarie, m1, ora 14.50

joi, 27 februarie, Duna TV, ora 7.00

Emisiunea românească televizată vă oferă și săptămâna viitoare câteva informații legate de viața comunității noastre, după care vă invităm la Balul Acordării Panglicii, un eveniment festiv al celor două clase absolvente ale Liceului „Nicolae Bălcescu” din Iula. Balul s-a desfășurat în seara zilei de 8 februarie, la Centrul Cultural Românesc.

Realizator: Tiberiu Boca

Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio și tv!

Apartament de vânzare

Apartament confortabil de vânzare, la Iula, în cartierul apropiat de vama Vârșand. Apartamentul are 1+2 camere, este situat la parter, dispune de 62 metri pătrați, bucătărie cu mobilă suspendată, aragaz și este renovat în totalitate. Are baie și toaletă separate și dispune de îmbunătățiri. Nr. de contact: 0036-30-6197238, în limba română: 0036-30-6934381.

Glume

De-ale înțeleptilor

1. Doctorii nu recomandă ascultarea fanfarei în poziția culcat și înconjurat de rude.
2. Componentele electronice funcționează cu fum. Cum a ieșit fumul din ele, cum nu mai funcționează.
3. Dintre toate rudele nevesti-mii, cel mai mult îmi place de mine.
4. Fotografia soției din portofel îmi amintește, de fiecare dată, că, în locul ei, ar fi fost o grămadă de bani.
5. Adevărata fericire constă în lucrurile mici: o mică vilă, un mic iaht, o mică moștenire...
6. Sentimente amestecate: Să-ți cadă soacra în prăpastie cu mașina ta.

Traume craniene fără creier

La Urgențe, medicul dictează asistentei:

- Scrie: traumă craniană...
- Domnule doctor, nu vă supărați, dar e traumă cranio-cerebrală...
- Care dracu' cerebrală, dacă avea creier crezi că venea la ziua de naștere a soției cu amanta?!

Memoria lui Napoleon

- De ce a rămas celebru Napoleon?, întreabă profesoara.
- Fiindcă avea o memorie formidabilă, răspunde elevul.
- Poți fi mai clar?
- Da. Pe statuia sa scrie: „Pentru memoria lui Napoleon”.

La 90 de ani, nană Ana Otlăcan încă mai coace renumita „scoardă” din Chitighaz

(Urmare din pag. a 9-a)

– După ce v-ați căsătorit cum ați început viața?

– Am început viața la sălaș, în partea numită Szabadka n. 88, Gazsi dűlő, acolo am trăit între anii 1945–70. Am gospodărit pe 13 holde de pământ, numit „kishold”, unde am semănat grâu, cucuruz, napi și in. Pământul l-am muncit cu o pereche de cai, numiți Baba și Csiszár. Dintre caii înhămați cel din stânga se numea calul înșeuat, cel din dreapta era calul de leucă. Am mai ținut vaci, porci și boi negri, găini, rațe. Nu era gospodărie la sălaș în care să nu fi fost vacă, laptele îl strecuram în oale de lut de 2–3 litri, smântâna s-a ridicat la suprafață, iar din smântâna proaspătă și dulce am bătut untul. În fiecare săptămână făceam pâine. Nu era muncă ușoară, nu întâmplător se zicea „până atunci trabă frământată pita până asudă grinda”.

Între timp s-au născut cei doi copii: în 19 martie anul 1946 s-a născut Petru iar la 15 martie anul 1956 Valeria.

În discuția noastră s-a băgat din când în când și Valeria, care și-a amintit cum a fost când a făcut clasele primare, pe care le-a făcut la școala de la sălaș (ta-

nyasi iskola), căci pe acele vremuri existau încă aceste școli cu o singură clasă. Învățătorul s-a numit Bácsi tanító. Fetiței de atunci i-a plăcut mult viața la sălaș, și cum spune ea însăși, până azi îi apare de multe ori în vis sălașul copilăriei sale. Tovarășii ei de joacă de pe acele vremuri erau verișorii Mihai și Aurel Otlăcan și Boit Gyuszi.

– Ce schimbări s-au produs pe la sălașe în anii 1960?

– Au umblat oameni de la casa satului din casă în casă, dintr-un sălaș la altul să ne înscrim ca să intrăm în cooperativă, la „cioport”. Adică ne-or îndemnat ca să dăm în comun pământul, caii, uneltele, căruța, vaca.

– După ce ați intrat în cooperativă din ce a trăit familia?

– Membrii cooperativei, adică și soțul meu a trebuit să lucreze la „cioport”. Câte zile i s-au adunat, după acele am primit produse, cereale, grâu, cucuruz și bani. Femeile au putut lucra numai când erau muncici sezoniere. La sfârșitul anului, după ședința de încheiere a gospodăritului (zárszámadás), am mai primit întregire și plată.

– Din ce cauză v-ați mutat de la sălașul original la un alt sălaș?

– S-a făcut ceva nu de parte de sălașul nostru, și dintr-odată am observat că nu ne-or mai lăsat să umblăm liberi pe aceste locuri, așa ca până atunci. Mai târziu am auzit că partea aceasta a devenit o zonă interzisă. Am vândut sălașul și am cumpărat altul, de la Szilágyi János, la Szentbenedek nr. 99, cu 30 de mii de forinți. Aici am trăit între 1970–1987, aici a fost deja și curent electric.

– Pentru ce ați hotărât să vă mutați în sat?

– După formarea cooperativei nu s-a mai putut trăi viața de odinioară la sălaș. Mulți vecini de-ai noștri s-au mutat la Jula sau la Chitighaz. Noi ne-am construit casă în sat, pe strada Batthyány, unde trăiesc acum lângă noi și a construit casă și Valeria. Ea are grijă de mine de când soțul meu a decedat și am rămas văduvă.

Nană Ana trăiește la 90 de ani o viață împlinită aproape de familia ei.

În numele meu personal și al românilor din sat îi doresc sănătate, bătrânețe senină în jurul familiei sale și să mai gătească mulți ani pentru nepoți și strănepoți „scoarda” legendară din Chitighaz.

Maria Sarca Zombai

